

वंध्यनिष्कलं ॥ ११ ॥ यदा मृत्युरभ्येतितदाकः सुखं विदेतेति संबंधः ॥ १२ ॥ पुष्पाणिकाम्यकर्मफलानि मेषीणामार्तवानिवा आर्तवंधिनां पशूनां स्त्रीसंगे प्रवृत्त्यदर्शनात् विचिन्वंतं शास्त्रदृष्ट्या आघ्राणेन च उर
गंमेषं ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ अनित्यं खल्वित्यत्रानिमित्तमिति पाठे आयुरियत्तावधारणकारणहीनं ॥ १६ ॥ मोहेनेति एषा पुत्रादीनां ॥ १७ ॥ सुप्तं व्याधं महीधेति पाठे सुप्तं सैकते महीधामहानदी अ
कालपूरवती ॥ १८ ॥ संचिन्वानकं कुत्सितं संचिन्वानं संप्रहीतारं ॥ १९ ॥ कार्यं कर्तुमिष्टं कृताकृतं अर्धकृतं ईहातृष्णा ॥ २० ॥ फलं न प्राप्तं येन तं फलमप्राप्तं नरं अप्राप्तकर्मफलमित्यर्थः कर्मसंज्ञितं
वणिगित्यादिकर्मनिरूपसंज्ञावतं ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ द्वयेन अंतकजराख्येन ॥ २४ ॥ एवं पुत्रादिषु वैराग्यमुक्तातेषां त्यागमप्याह मृत्योरिति ग्रामे रुपादिसंघेरतिरासक्तिरेव मृत्योर्मुखं न तु वासमात्रं गोष्ठ

रात्र्यां रात्र्यां व्यतीतायामायुरल्पतरं यदा ॥ तदैव वंध्यं दिवसमिति विद्याद्विचक्षणः ॥ ११ ॥ गाधोदके मत्स्य इव सुखं विदेत कस्तदा ॥ अनवाप्तेषु कामेषु मृत्युरभ्ये
तिमानवं ॥ १२ ॥ पुष्पाणीव विचिन्वंतमन्यत्र गतमानसं ॥ वृकी वोरणमासाद्य मृत्युरादाय गच्छति ॥ १३ ॥ अघैव कुरुयच्छेयो मात्वां कालो त्यगादयं ॥ अकृते
ष्वेव कार्येषु मृत्युर्वै संप्रकर्षति ॥ १४ ॥ श्वः कार्यमद्य कुर्वीत पूर्वाह्णे चापराह्णिकं ॥ न हि प्रतीक्षते मृत्युः कृतमस्य न वारुतं ॥ १५ ॥ को हि जानाति कस्याद्य मृत्युका
लो भविष्यति ॥ युवैव धर्मशीलः स्याद नित्यं खलु जीवितं ॥ कृते धर्मो भवेत्कीर्तिरिह प्रेत्य च वै सुखं ॥ १६ ॥ मोहेन हि समाविष्टः पुत्रदारा र्थमुद्यतः ॥ कृत्वा कार्यम
कार्यं वा पुष्टि मेषां प्रयच्छति ॥ १७ ॥ तं पुत्रपशुसंपन्नं व्यासक्तमनसं नरं ॥ सुप्तं व्याधो मृगमिव मृत्युरादाय गच्छति ॥ १८ ॥ संचिन्वानकमेवैनं कामानामवित्त
सकं ॥ व्याघ्रः पशुमिवादाय मृत्युरादाय गच्छति ॥ १९ ॥ इदं कृतमिदं कार्यमिदमन्यत्कृताकृतं ॥ एवमीहा सुखासक्तं कृतांतः कुरुते वशे ॥ २० ॥ कृतानां फलम
प्राप्तं कर्मणां कर्मसंज्ञितं ॥ क्षेत्रापणगृहासक्तं मृत्युरादाय गच्छति ॥ २१ ॥ दुर्बलं बलवंतं च शूरं भीरुं जडं कविं ॥ अप्राप्तं सर्वकामार्थान् मृत्युरादाय गच्छति
॥ २२ ॥ मृत्युर्जरा च व्याधिश्च दुःखं चानेककारणं ॥ अनुषक्तं यदा देहे किं स्वस्थ इव तिष्ठसि ॥ २३ ॥ जातमेवांतकों ता यजरा चान्वेति देहिनं ॥ अनुषक्ता द्वयेनैते
भावाः स्थावरजंगमाः ॥ २४ ॥ मृत्योर्वा मुखमेतद्वैयाग्रामेव सतीरतिः ॥ देवानामेष वै गोष्ठो यदरण्यमिति श्रुतिः ॥ २५ ॥ निबंधनीरज्जुरेषा या ग्रामेव सती
रतिः ॥ छित्वैतां सुरुतोयांति नैनां छिदंति दुष्कृतः ॥ २६ ॥ न हि सयति योजंतून् मनोवाक्कायहेतुभिः ॥ जीवितार्थापनयनैः प्राणिभिर्न सहिंस्यते ॥ २७ ॥

मिव गोष्ठं वासस्थानं अरण्यं विविक्तदेशः तद्धि देवानां मिन्द्रियाणां गवां गोष्ठमिव बंधनस्थानं गृहं त्यक्त्वा एकांते ध्यानपरो भवेदित्यर्थः लिंगव्यत्ययार्थः ॥ २५ ॥ यांति मुक्तिमिति शेषः ॥ २६ ॥ न हि सयति हि
सांनकारयति न करोति चेत्यर्थः हेतुः श्राद्धादिनिमित्ततैः कर्महेतुभिरिति पाठे पिस एवार्थः जीवितं अर्थाश्च अपनयंति तैर्हि सस्तेनादिभिः प्राणिभिः स न हि स्यते निमित्ताभावात् यथोक्तं वैष्णवे यः परस्य न पापा
निचितयत्यात्मनो यथा तस्य पापागमस्तात हेत्वभावान्न विद्यते इति कर्मभिर्न सबध्यते इति पाठे मनोवाक्कायैरप ध्यानपरुषोक्तिशस्त्रपातनादिभिः करणभूतैः न बध्यते संबंधं न प्राप्नोति बध्यत इति स्पष्टार्थः
पाठः यो हि संयच्छति प्राणानित्यपपाठः ॥ २७ ॥